

Ho Tloha Boikakasong ho ea Tšenyehong

SABATHA MANTSIBOEA

Bakeng sa Boithuto ba Beke Ena Bala:

Daniele 5, Tšen. 17:4-6, Lipes. 96:5, Ba-Kol. 1:15-17, Ba-Roma 1:16-32, Moek. 8:11, Tšen. 14:8.

Teman'a Khopolo:

“Me ke oona o hlhisang phetoho ea mehla le linako, o tlosang marena, o phahamisang marena, o neang ba bohlale bohlale, o neang kelello ho batho ba ratang ho utloisisa” (Daniele 2:21).

Ho Daniele 5, Lentsoe la Molimo le re fa mohlala o matla oa boikakaso ba botho bo fellang ka tsela e hlolang. Leha e mong aka re ho nkile Nebukadnesare nako e telele ho ruteha, bonyane o ile a ruteha. Setloholo sa hae, Belshatsare, ha a rutehe. Ka ho sebelisa lijana tsa tempele moketeng oa hae oa boinyakalatso bo tletseng litšila, Belshatsare o ile a li silafatsa. Tšilafatso e joalo ha e lekane feela le ho qholotsa Molimo empa ehlile ke tllhaselo ho Molimo ka sebele sa Hae. Kahona, Belshatsare o ile a tlatsa kopi ea makhopo a hae, ka ho itšoaara ka tsela tse tšoanang le tsa lenaka le lenyenyane (sheba Daniele 8), le hlaselang metheo ea sehalalelo sa Molimo. Ka ho tlosa borena ho Belshatsare, Molimo o etsa sesupo sa seo a tlang ho se etsa ka sera sa sechaba sa Hae matsatsing a ho qetela. Liketsahalo tse ngoliloeng ho Daniele 5 li etsahetse ka selemo sa 539 B.C., bosiung boo Babilona e oeleng ka bona kapele ho lebotho la Ba-Mede le ba Persia. Mona ho etsahala phetoho ho tloha khauteng ho ea selifereng, ho latela boprofeta ba Daniele 2. Hang hape ho oa hlaka hore Molimo ke ona o busang holim'a tse etsahalang lefatšeng.

**Ihute thuto ena ho lokisetsa Sabatha sa la 8 Hlakola.*

Mokete oa Belshatsare

Bala Daniele 5:1–4 hammoho le Daniele 1:1, 2. Ke eng eo Belshatsare a e etsang e mpe ha kaalo? E senola semelo sa hae sa ‘nete joang? Bapisa liketso tsa hae le Tšenolo 17:4–6. Re fumana eng tse tšoanang?

Morena o laela hore lijana tsa tempele e Jerusalema li sebelisoa ho noella. Nebukadnesare o hapa lijana tse na tempeleng e Jerusalema, empa o li beha tempeleng ea molimo oa hae, e leng se bontšang hore bonyane o hlomphe khalalelo ea tsona. Empa Belshatsare o fetola lijana tse halalelang lijana tsa ho noella ka tsela e litšila ka ho fetisisa.

Ha ba ntse ba noella lijane, eaba mahosana a Belshatsare a “roka melimo ea bona ea khauta, le ea silefera, le ea koporo, le ea tšepe, le ea mahong, le ea majoe”(Dan. 5:4). Ho bohlokoa ho hlokomela hore ho boletsoe lintho tse tšeletseng mona. Ba-Babilona ba ne ba sebelisa mokhoa oa ho bala o ipapisang le 60 e seng 10 joalo ka kajeno. Ka mokhoa o joalo, mekhahlelo e tšeletseng ea melimo e ne e emetse kakaretso ea melingoana ea Babilona, kahona, botlalo ba tsela ea borapeli oa Babilona. Se thahasellisang ho lekana ke hore, tatellisano ea lisebelisoa tsena e tšoana le ea torong ea morena Nebukadnesare, ntle le hore mahong a nka sebaka sa letsopa. Joalo ka torong, lejo e hlaha qetellong; leha mona e tšoantša se sebelisitsoeng ho etsa melingoana, lejo e le boela le hopotsa ka kahlolo ea Molimo holim’a mebuso ea lefatše (sheba Dan. 2:44, 45), eo Babilona e e tšoantšang.

Mokete ona o ema e le sesupo se phethahetseng sa Babilona ea nakong ea bofelo joalo kaha e bonoa bukeng ea Tšenolo. Joalo ka Belshatsare, mosali oa Babilona ea nakong ea bofelo o tšoere letsohong la hae sejana sa khauta ‘me o noesa lichaba seno se silafetseng. Ka mantsoe a mang, Babilona oa kajeno o hohella lefatše bokhopong ka lithuto tsa bokhelohi le borapeli bo khelohileng (Tšen. 17:4–6), a sa lemohe kahlolo e tlang ho mo oela haufi. Kahlolo e tla tla ka letsatsi le leng.

Sechaba sa bo rona le moetlo li silafatsa ‘nete ea Lentsoe la Molimo ka litsela li fe? Ke joang re ka elang hloko hore re se kene har’a litšila tse joalo, le ka litsela tse poteletseng? Tlo le karabo ea hau sehlopheng ka Sabatha.

Moeti ea Imemmeng

Bala Daniele 5:5–8. Ho etsahala eng, ‘me ke hobaneng ha morena a etsa seo a se entseng? Tlaleho ee e tšoana le ea Daniele 2 joang, ‘me ho tšoana hoo ho bohlokoa hobaneng? (Sheba Lipes. 96:5, Ba-Kol. 1:15–17.)

Joalo kaha Nebukadnesare a ile a etsa tlokotsing tse fetileng (Dan. 2:2, Dan. 4:7), Belshatsare o bitsa balepi, Ba-Kalde, le linohe ho hlakisa mongolo o sa tsejoeng. ‘Me e le ho etsa hore ba tiise ka ho fetisisa, morena o ba tšepisa maemo a holimo: (1) seaparo sa purepera, ‘mala o neng o aparoa ke ba lelapa la borena mehleng ea khale (Esthere 8:15); (2) lehlahlela la khauta, leo e neng e le letšoa la ho ba maemong a holimo sechabeng (Gen. 41:42); le (3) boemo ba boraro pusong. Moputso ona oa ho qetela o bontša hantle maemo a Babilona nalaneng ka nako eo. Hobane Belshatsare e ne e le ‘musi oa bobeli a busa ‘moho le ntat’ae Nabonidus, o fana ka boemo ba boraro pusong. Empa ho sa natse meputso eo e hohelang, ba bohlale ba hloleha hape ho fana ka tlhaloso.

Kaholimo ho libe tsa hae kaofela, joale morena o leka ho fumana bohlale sebakeng sesele. Ba bohlale ba Babilona ba sitoa ho koaholla se boleloang ke molaetsa. O ngotsoe ka puo ea habo bona, Aramaic, joalo kaha re tla bona hosane, empa ba sitoa ho utloa se boleloang ke mantsoe ao. Sena se ka re hopotsa se buuoang ke Jehova ka Esaia: “Ho tle ho fele bohlale ba ba bohlale ba sona, ho timele kelello ea banna ba sona ba hlalefileng” (Esa. 29:14). Kamor’a ho qotsa temana ena moapostola Paulose o re: “Ea bohlale o kae na? ea matla Mangolong o kae na? Mophea-khang oa mehla ena o kae na? Na Molimo ha oa ka oa etsa bohlale ba lefatše lena bohlanya na? hobane ereka ha lefatše le sa ka la tseba Molimo bohlaleng ba Molimo, ka bohlale ba lona, Molimo o ithatsetse ho pholosa ba lumelang ka bohlanya ba polelo ea evangeli” (1 Ba-Kor. 1:20, 21).

Linnete tse ling li bohlokoa haholo hore li ka sieloa batho hore ba iphumeanele tsona ka bobona. Ke kahona, ho e-na le hoo, Molimo o re senolela linnete tsena.

Nahana ka seo meputso e neng e flo ba sona, ntse re hopotse se neng se flo latela haufinyane, na meputso eo e ne e se na thuso ha kae. Taba ee e lokela ho re bolella eng mabapi le kamoo lintho li fetang kapele kateng, le hore ke hobaneng ha re lokela ho lula re nahanne ka bosafeleng ha re etsa lintho tsohle tseo re li etsang?

Ha Kena Mofumahali

Bala Daniele 5:9–12. Mofumahali o re'ng ka Daniele eo morena e ne lokela e be o s'a nts'a e tseba? Taba ee e reng ka eena ha ho bonahala a sa tsebe le ka boteng ba Daniele?

Ha holo ea mokete e apareloa ke pherekano ka lebaka la molaetsa o sa tsejoeng o ngoliloeng leboteng, mofumahali oa kena o fana ka tataiso ho morena ea tsielehileng. O hopotsa morena ka Daniele, eo botsebi ba hae ba ho manolla litoro le ho rarolla liphiri bo bonahetseng mehleng ea Nebukadnesare. Ha e ne e ba Belshatsare o bohlale joalo ka ea tllileng pele ho eena, a ka be a ile a tseba na o lokela ho leba kae hore a tle a fumane se boleloang ke mongolo o sa tsejoeng. Bokena-lipakeng ba mofumahali bo feela bo ipaka hoba bo molemo bakeng sa morena, eo nakong ena a seleballetsoeng ka botlalo a sa tsebe a etse eng. Mantsoe a hae a utloahala joalo ka khalemo ho Belshatsare ka ho tlolisa mahlo motho ea mong feela ea neng a ka manolla mongolo oa sephiri. Joale o fa morena selelekela sa hore na Daniele ke mang: Moprofeta o na le Moea oa Molimo o Halalelang, leseli le bohlale le bohlale bo kang ba melimo, moea o phahamileng, le tsebo, le kutloisiso ea koahollo ea litoro, le qaqisetso ea lilothe, le hlalositso ea lipotso tse thata; e ne e le hlooho ea linohe, le ea baupelli, le ea ba-Kalde, le ea balepi ba linaledi mehleng ea Nebukadnesare (Dan. 5:11, 12).

Mothating ona, re ipotsa hape hore na hobaneng ha Belshatsare a ile a iphapanyetša Daniele. Temana ha e fane ka karabo e hlakileng ea potso ena, empa re ka akanya hore ka nako ena Daniele, kamor'a ho sebeletsa morena bonyane ho fihlela lilemo tse tharo tsa ho busa ha hae (Dan. 8:1, 27), ha a sa le tšebetsong. Taba e 'ngoe e ka ba liemo tsa Daniele. O lokela e be ka nako ena o lilemo li 80, 'me e ka ba morena o ne a batlile ho fetola boetapela ba khale ka moloko o mocha. Mohlomong morena o ile a khetha ho iphapanyetša Daniele hobane a ne a sa batle ho inehela ho Molimo oa Daniele. Empa ho sa natse hore na lebaka kapa mabaka ke a fe, ho setse ho makatsa hore na motho oa litsebo tsa Daniele a ka lebalaha kapele ha kaalo.

Bala Ba-Roma 1:16–32. Re bona tšiea ee e bonahalitsoe joang litemaneng tsee, e seng paleng ena feela, empa le lefatšeng kajeno?

U Kaluoe ‘me oa Fumanoa u le Chatsi

Bala Daniele 5:13–28. Daniele o fana ka lebaka le fe bakeng sa ho oa ho haufi ha morena?

Morena o fetohela ho Daniele ka lebaka la ho tlangoa ke maemo, empa o bonahala a etsa joalo ka letheketheke. Sena se ka re bolella haholoanyane ka katamelo ea morena ho Molimo oa Daniele le ho Daniele ka sebele.

Hape, Karabo ea Daniele ho tšepiso ea morena e re bolella tse ngata ka mehopolo ea Daniele le semelo sa hae. Ho ka etsahala hore e be hape Daniele, ka ho tseba se boleloang ke mantsoe, o ehlolla kamoo mpho eo e se nang thuso kateng.

Jo ale Daniele o nqosa morena ka ntlha tse tharo. Ea pele, Belshatsare o iphapanyelitse boiphihlelo ba Nebukadnesare ka botlalo. Hobane ha ho ne ho le joalo a ka be a bakile ‘me a ikokobetsa joalo ka ea bileng pele ho eena. Ea bobeli, Belshatsare o sebelisitse mehope ea tempele ho noa veine le ho roka melimo ea hae. Mona Daniele o bua ka lisebelisoa tse tšeletseng tse sebelisitsoeng ho etsa melimo ka tlhahlamano eo li boletsoeng ka eona pele. Ea boraro, morena o lesitse ho tlotlisa Molimo, “ea ts’oereng phefumoloho ea hao letsahong la hae le ho lebela litsela tsa hao kaofela” (Dan. 5:23).

Ha a qetile ho bua ka ho liphoso tsa morena, Daniele o tsoela pele ka koahollo. Joale re ithuta hore mongolo o leboteng o phuthetse maetsi a mararo a se-Aramiac (leetsi la pele le phetuo). Moelelo o bobebe o ne o lokela hore e be morena le ba bohlale ba o tsebile: MENE: “baluoe,”; TEKEL: “kaluoe,” le RERES: “arotsoe.”

Ka lebaka la mabotho a ba-Mede le ba-Persia a menyakong ea Babilona, morena le ba bohlale ba ne ba lokela e be ba belatse seo e ka bang mongolo oa se bolela, empa ba bohlale ha ba batle ho bua letho le sa khahliseng morena. Ho bonahala e le Daniele feela ea tsebang ho koaholla molaetsa ho o etsa polelo e nang le moelelo hore e tle e hlalise se boleloang ke oona ho Belshatsare: “MENE: Molimo o balile ‘muso oa hao, o o qetile; TEKEL: U kaluoe ‘me o fumanoa u le chatsi; PERES: ‘Muso oa hau o aroletsoe ba-Mede le ba Persia” (Dan. 5:27, 28). Ana ha se mantsoe a khotatso le thoholetso.

Kahlolo ea tlela morena kapele. Re ka ithuta ho tšepa Molimo joang maemong oa, ha joale, toka le kahlolo li e-so fihle? (Sheba Moek. 3:17, Moek. 8:11, Matt. 12:36, Ba-Roma 14:12.)

Ho Oa Ha Babilona

Bala Daniele 5:29–31 hammoho le Tšenolo 14:8, Tšenolo 16:19, le Tšenolo 18:2. Re ka ithutang ka ho oa ha Babilona ea Belshatsare e supang ho oa ha Babilona nakong ea bofelo?

Hore na liphoso tsa hae ke li fe, Belshatsare ke monna oa mantsoe a hae. Ka hoo, ho sa natse litaba tse bohloko, o khotsofalitse ke koahollo e fanoeng ke Daniele, ke kahona a fang Daniele limpho tseo a neng a li tšepititse. Ho bonahala e ka ka ho amohela 'nete e molaetseng oa Daniele, morena ka tsela e poteletseng o ananela Molimo oa Daniele. Se thahasellisang ke hore, joale Daniele o amohela limpho tseo a li hanneng pele, mohlomong hobane joale limpho tseo ha li na susumetsa koahollo ea hae. Ntle ho moo, motsotsong oo limpho tse joalo ha li na moelelo hobane 'muso o s' o nts' o tlo oa. Ka mokhoa o joalo, e le tsela ea boikokobetso feela, moprofeta o amohela meputso eo, a s' a nts' a tseba hore e tla ba oa boraro pusong lihora li se kae feela.

Hantle kamoo moprofeta a boletseng kateng, Babilona ea oa. 'me ea oa kapele; ha morena le mahosana a hae ba ntse ba e-noa, motse oa e-oa hose le nto. Ho ea ka ranalane Herodotus, ba-Persia ba ile ba fata mocha o khelosang noka ea Eufrate eaba ba kena kahar'a motse ba tsamaea lebopong la noka. Ka bona bosiu boo Belshatsare a bolaoa. Ntat'ae Nabonidus, o ne a se ntse a tsoile motseng, 'me a inehela hamorao ho babusi ba bacha. Ka mokhoa o joalo, 'muso o moholohali ho e kileng ea e-ba teng lefatšeng oa fihla pheletsong. Babilona, hlooho ea khauta, ha e sa le eo.

“Belshatsare o ne a filoe menyetla e mengata ea ho tseba le ho etsa thato ea Molimo. O ne a bone ntat'ae moholo Nebukadnesare a lelekoa sechabeng har'a batho. O ne a ile a bona ha kelello eo morena ea neng a ikhohomosa a neng a ikhantša ka eona e tlosoa ke Ea neng a fane ka eona. O ne a ile a bona ha morena a qhojoa ho tloha pusong, 'me a ea ho phela le libatana tsa naha. Empa lerato la Belshatsare la menyaka le ho iphahamisa la kupetsa lithuto tseo a na sa lokela e be o li lebetse; eaba o etsa libe tse tšoanang le tse neng li tlisitse kahlolo tsa tlhokomeliso holim'a Nebukadnesare. O ile a senya menyetla eo a e fuoeng ka bongata bo boholo, a lesa ho sebelisa menyetla e teng bakeng sa hae ea ho tseba 'nete.’’—Ellen G. White, *Bible Echo*, 'Mesa 25, 1898.

Ke menyetla efeng eo re nang le oena ho ba “tšenang ‘nete’”? Seo se bolelang? Ke maamong a feng re ka reng joale re tseba 'nete eohle re neng reka hloka ho e tseba?

Ho Ithuta Haholoanyane:

Mekete e meholo e ne e tloaelehile tlung ea borena lefatšeng la khale. Marena a ne a rata ho etsa meketjana ka khaphatseho le borui ho bontša boholo ba bona le sebete. Leha re sa tsebe lintlha kaofela tsa mokete ona ka ka ho khetholoha, re tseba hoba o bile teng nakong eo ba-Mede le ba-Persia ba neng ba itokiselitse ho ho hlasela Babilona. Empa ha re se re bua ka botho, ho ne ho se na lebaka la ho tšoenyeha. Babilona e ne e na le marako a matlafalitsoeng, pokello ea lijo ea lilemo tse ngata, le metsi a mangata, hobane noka ea Eufrate e ne e phalla e feta bohareng ba motse. Ka hoo, morena Belshatsare ha a bone bothata ba ho etsa mokete sera ntse se potile motse. Eaba o etsa mokere o moholo, oo kamor'a nako e khutšoanyane o fetohang pokano ea bootsoa. Ke bopaki bo boholo ha ka kang ka ha botho, haholo ha ho bapisoa le matla a Jehova. Ka Daniele, Molimo o bolella morena hore ho sa natse menyetla eo a ileng a e fuoa ea ho ithuta 'nete', "Morena o tsoere phefumoloho ea hao letsohong la hae o litsitse litsela tsohle tsa hao, a tle a be a tlotlisoe" (Dan. 5:23).

"Nalane ea lichaba e bua le rona kajeno. Molimo o file sechaba se seng le se seng le motho e mong le e mong sebaka morerong oa Hae. Kajeno batho le lichaba li lekoa ka lere le letsohong la eo ea sa etseng phoso. Bohle ba etsa qeto ea pheletso ea bona ka khetho tsa bona, 'me Molimo o laola tsohle bakeng sa ho fihlela merero ea Hae.'"—Ellen G. White, *Prophets and Kings*, leq. 536.

Lipotso tsa Puisano:

1. Sehlopheng, buisanang ka karabo ea potso ea Sontaha ka tsela eo sechaba le meetlo li silafatsang 'nete ea Molimo. Litsela tsee ke li fe, 'me re le kereke hape re le batho ka bomong re lokela ho arabela tšilafatso tseo?
2. Pale ee e re ruta eng ka taba ea hore pholoho ha e holima taba ea hore na u tseba eng empa holima kamoo re itšoarang kateng ho latela seo re se tsebang? (Sheba Dan. 5:22.)
3. Bala Daniele 5:23. Ke litšiea li fe tsa bohlokoa tsa semoea tse fumanoang temaneng ee? Mohlala, temana ee e re eletsa joang khahlanong le ho nyelisa Molimo? Kapa, temana ee e re ruta eng ka Molimo e se feela 'Mopi empa hape e le motšehetsi oa bophelo ba rona?
4. Le kathoko ho ho tseba seo mantsoe a se bolelang, Belshatsare o ne a tšohile (Dan. 5:6). See se re ruta eng ka se boleloang ke ho phela ka letsoalo le molato?